

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ВК «Фітотерапія та екологія лікарських рослин»

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Фітотерапія та екологія лікарських рослин
Спеціальність	Е2 «Екологія»
Освітня програма	Конструктивна екологія та пермакультура
Рівень освіти	Магістр
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Курс і семестр вивчення	1 курс 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції 20 год.
	Практичні заняття 20 год.
	Самостійна робота 110 год.
Форма підсумкового контролю	залік
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28735 https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=20447
Кафедра/циклова комісія	фармації
Викладач	Шостак Любов Геннадіївна, к.фарм.н., https://ibmt.uu.edu.ua/kafedri/kafedra-farmatsiyi/shostak-liubov-hennadiivna/
Контактна інформація викладача для консультацій	e-mail: shostakluba@ukr.net
Анотація навчальної дисципліни:	
Дисципліна «Фітотерапія та екологія лікарських рослин» присвячена вивченню теоретичних основ та практичних аспектів застосування лікарських рослин у профілактиці й лікуванні захворювань людини. Особлива увага приділяється екологічним чинникам, що впливають на якість і безпечність лікарської рослинної сировини, а також принципам раціонального використання природних ресурсів. Курс формує у студентів розуміння ролі фітотерапії в сучасній медицині та здоровому способі життя	
Мета навчальної дисципліни:	формування у студентів системних знань про лікарські рослини, їх екологію, хімічний склад, фармакологічну дію та методи застосування у фітотерапії; розвиток умінь використовувати рослинні засоби у профілактиці та комплексному лікуванні захворювань з урахуванням екологічної безпеки.
Очікувані результати навчання	знати: - основні поняття фітотерапії, її місце в системі охорони здоров'я; - хімічний склад і класифікацію біологічно активних речовин лікарських рослин (алкалоїди, глікозиди, ефірні олії, дубильні речовини тощо); - принципи дії фітопрепаратів на організм людини; - екологічні фактори, що впливають на якість та безпечність лікарської сировини; - показання та протипоказання до застосування фітозасобів;

	<p>- методи приготування лікарських форм рослинного походження.</p> <p>-</p> <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати методи збору та приготування лікарських форм з рослин (настої, відвари, мазі, екстракти), а також складання фітозборів для різних потреб; - аналізувати стан екосистем, ґрунтів та рельєфу в місцях збору лікарських рослин; - визначати екологічні обмеження та потенціал територій для вирощування цих рослин; - визначати вплив забруднення довкілля (повітря, води, ґрунтів) на якість та безпеку лікарської рослинної сировини; - оцінювати ефективність фітотерапевтичних засобів при лікуванні різних захворювань, а також їх взаємодію з іншими лікарськими препаратами та можливі протипоказання; - розробляти інноваційні стратегії використання лікарських рослин для комплексного лікування захворювань, включаючи традиційні та сучасні підходи. - створювати нові методи застосування фітозасобів для підтримки здоров'я людини, враховуючи індивідуальні особливості пацієнтів. - розробляти та реалізовувати програми оздоровлення населення за допомогою фітотерапії в умовах сучасного міського середовища. - формувати цілісні пропозиції щодо інтеграції фітотерапії в загальну медичну практику, поєднуючи її з іншими методами лікування та профілактики.
--	---

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Основи фітотерапії та екології лікарських рослин

Тема 1. Поняття про фітотерапію, її екологічне значення і місце в системі здоров'я людини; історія розвитку, сучасні тенденції та перспективи розвитку.

Тема 2. Біологічно активні речовини лікарських рослин (алкалоїди, глікозиди, ефірні олії, дубильні речовини, вітаміни, флавоноїди тощо).

Тема 3. Основи складання фітозборів та приготування лікарських форм (чаї, настої, відвари, мазі, екстракти).

Тема 4. Вплив забруднення довкілля на якість лікарської рослинної сировини.

Тема 5. Екологічні принципи раціонального використання природних ресурсів.

Змістовий модуль 2. Фітотерапія як метод оздоровлення та лікування

Тема 6. Основи фітотерапії як природного методу оздоровлення людини.

Тема 7. Загальні принципи застосування фітотерапії у медичній практиці.

Тема 8. Механізми дії фітопрепаратів на організм людини.

Тема 9. Фітотерапевтичні засоби в комплексному лікуванні захворювань.

Тема 10. Показання та протипоказання до включення фітозасобів у комплексне лікування хворих різного профілю.

Рекомендовані джерела:

1. Кобзар А.Я. Фітотерапія, Медицина, 2025, 311 с.
2. Ліктрави. Лікарські рослини. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://liktravy.ua/herbs> .
3. Лікарські рослини України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://plants.land.kiev.ua/>
4. ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ. ФАРМАЦЕВТИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ. [HTTPS://WWW.PHARMENCYCLOPEDIA.COM.UA/ARTICLE/2079/LIKARSKI-ROSLINI](https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2079/likarski-roslini)

4.

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Не більше 40	Не більше 100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Усього
Робота на практичному занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Самостійна робота (презентації, есе тощо)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Підсумковий контроль	40										40
Всього за курс											100

Критерії оцінювання видів робіт

Поточного контролю:

Робота на практичному занятті оцінюється до 4 балів та передбачає оцінку теоретичної підготовленості за результатами відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту тем курсу.

Самостійна робота оцінюється до 2 балів за наявності презентації (оформленої у вигляді файлу до 15 слайдів), доповіді (оформленої у вигляді файлу обсягом до 2 сторінок) тощо та передбачає оцінку теоретичної підготовленості та практичних навичок розв'язання завдань у відповідності до змісту тем курсу.

Підсумкового контролю:

Залік проводиться на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу у формі тестів підсумкового контролю з максимальною оцінкою – 40 балів.

Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		іспит	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. Списування під час екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Доповіді, реферати тощо повинні мати коректні посилання на використану літературу.

Під обов'язковим дотриманням академічної доброчесності здобувачами розуміється:

- самостійне виконання поточних навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «Фітотерапія та екологія лікарських рослин». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Усі практичні завдання мають бути прикріплені здобувачем освіти не пізніше, ніж за тиждень до завершення семестру. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогалину, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Конструктивна екологія та пермакультура» другого (магістерського) рівня вищої освіти (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності «Екологія», яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології,

протокол від «29» *серпня* 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Директор НВП

Валентина МОВЧАН

Завідувач кафедри

Тетяна ТУГАЙ